

УДК 323.21:342.57

Олена Ромців

Національний університет “Львівська політехніка”,
доцент кафедри теорії права та конституціоналізму
Навчально-наукового інституту
права, психології та інноваційної освіти,
кандидат юридичних наук, доцент
olena.i.romtsiv@lpnu.ua
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3776-7120>

Юлія Рудницька

Національний університет “Львівська політехніка”,
студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 “Право”
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
yuliia.rudnytska.mpvpr.2022@lpnu.ua

ВЗАЄМОДІЯ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

<http://doi.org/10.23939/law2023.39.104>

© Ромців О., Рудницька Ю., 2023

Проаналізовано значення ефективної взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади, адже інститути громадянського суспільства забезпечують надання якісних та економічно ефективних соціальних послуг, організацію приватних осіб та юридичних осіб приватного права для самостійного задоволення їх інтересів без додаткових фінансових або адміністративних витрат з боку держави; поширення благодійництва та надання адресної й оперативної благодійної допомоги; участь в ухваленні рішень та забезпечення більшої ефективності рішень з огляду на врахування інтересів різних соціальних груп.

Встановлено, що на сьогодні ця взаємодія активно відбувається у кількох правових формах, а саме: участь інститутів громадянського суспільства у нормотворчій діяльності держави; участь інститутів громадянського суспільства у правозастосовній діяльності держави; участь інститутів громадянського суспільства у правоохоронній діяльності держави.

Визначено політико-правовий аспект права громадян на об'єднання, що зумовлено специфікою предмета конституційно-правового регулювання. Досліджено, що діяльність громадського об'єднання чи благодійної організації в Україні до і після початку повномасштабної війни загалом досить високо оцінюється представниками громадського сектору.

Охарактеризовано роль засобів масової інформації, що виступають одночасно і каналом вираження думки громадянського суспільства, засобом її формування та

інструментом контролю громадськості за владою. З'ясовано, що сутність і специфіка ЗМІ розкривається через їх функції. Визначити функції ЗМІ означає розкрити роль, яку відіграють ЗМІ як елемент соціальної системи. Війна спричинила появу в медійному просторі ситуацій та юридичних дилем, які досі були не актуальними. Зокрема, не вся інформація може бути вільно запитана та використана. Адже є й інформація з обмеженим доступом – таємна, конфіденційна, службова. В час дії воєнного стану особливо важливо дотримуватись “букви закону” і не публікувати тих даних, які можуть прямо чи опосередковано зашкодити безпеці держави та її громадян.

Ключові слова: громадянське суспільство; засоби масової інформації; влада; органи державної влади; правова держава; громадські організації; громадські об'єднання; благодійні організації.

Постановка проблеми. Сьогодні можемо говорити про факт відсутності адекватних механізмів комунікації між інститутами громадянського суспільства та органами державної влади. Часто виникають непорозуміння, конфлікти та недовіра між цими двома секторами, що заважає спільним зусиллям у досягненні спільних цілей. Відсутність зручних механізмів комунікації та обміну інформацією призводить до недооцінки потреб та проблем громадянського суспільства з боку держави, а також неефективного використання ресурсів інститутів громадянського суспільства.

Часто органи державної влади проявляють недостатню відкритість та готовність до діалогу з громадськістю. Це призводить до відчуття недовіри та відчуженості з боку громадян, які втрачають інтерес до активної участі у громадському житті. Таким чином, відбувається знецінення ролі інститутів громадянського суспільства та обмеження їх впливу на процеси прийняття рішень і формування політик держави. Необхідно створити сприятливі умови для спільної діяльності, включаючи розробку механізмів партнерства, спільних проєктів та програм, що дозволять об'єднувати зусилля для досягнення спільних цілей.

Аналіз дослідження проблеми. Особливості громадянського суспільства та, зокрема, його взаємодію з органами державної влади в своїх працях досліджували такі науковці, як С. Іщук, В. Ковальчук, А. Колодій, В. Федоренко, М. Кельман, В. Кравчук, С. Ковальчук та ін.

Метою статті є на основі законодавчих актів провести правовий аналіз взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів державної влади.

Виклад основного матеріалу. Громадянське суспільство активно сприяє процесам політичної демократизації, набуття державою ознак правової, відстоюючи матеріальну і духовну незалежність людини від держави, домагаючись правової гарантії такої незалежності, захисту приватних і суспільних інтересів людей. Водночас має бути зворотний зв'язок державних інститутів з громадськістю, оскільки правова держава має реагувати на запити потреби асоційованого громадянства, видавати відповідні законодавчі акти та стежити за їх виконанням. Іншими словами, вона повинна створити ситуацію правової захищеності громадян, сформувати сприятливе правове поле для діяльності створюваних ними громадських інститутів [1, с. 50].

Особливого значення набуває проблема взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади України. Нині ця взаємодія відбувається у декількох правових формах.

Участь інститутів громадянського суспільства у нормотворчій діяльності держави, яка забезпечується участю у розробленні та обговоренні діяльності проєктів нормативно-правових актів. Участь у правотворчій найпоширенішою формою участі громадських організацій у державному управлінні. Громадське обговорення проєктів нормативних актів є обов'язковим етапом нормотворчого процесу в системі органів виконавчої влади. Консультації з громадськістю в нормотворчому процесі проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами,

надання можливості для їх вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості в діяльності цих органів. Проведення консультацій з громадськістю має також сприяти налагодженню системного діалогу органів виконавчої влади і громадськості, підвищенню якості підготовки та прийняття рішень з важливих питань державного і суспільного життя з урахуванням думки громадськості, створенню умов для участі громадян у розробленні проєктів таких рішень. Консультації з громадськістю проводяться з тих питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, життєвих інтересів широких верств населення.

Участь інститутів громадянського суспільства у правозастосовній діяльності держави, яка забезпечується шляхом:

- передачі повністю повноважень державних органів;
- передачі частково повноважень державних органів;
- громадського контролю [2, с. 20].

З метою залучення громадських організацій до правозастосовної діяльності органів виконавчої влади законодавством передбачена передача громадській організації повністю повноважень (функцій), що їх виконує державний орган, або передача лише окремих функцій державних органів громадським організаціям, які діють паралельно або спільно з відповідними органами держави. Громадські організації також беруть участь у наданні адміністративних послуг на підставі повноважень, які їм надані законом або нормативно-правовим актом органу виконавчої влади.

Це також залучення інститутів громадянського суспільства до надання соціальних послуг; здійснення інститутами громадянського суспільства громадського контролю за діяльністю органів державної влади у формі громадського моніторингу підготовки та виконання рішень, експертизи їх ефективності, подання органам державної влади експертних пропозицій, утворення спільних консультативно-дорадчих та експертних органів, рад, комісій, груп для забезпечення врахування громадської думки у формуванні та реалізації державної політики; проведення органами державної влади моніторингу й аналізу громадської думки, забезпечення своєчасного публічного реагування на пропозиції та зауваження громадськості; ознайомлення широких верств населення з формами його участі у формуванні та реалізації державної політики, виконання спільних проєктів інформаційного, аналітично-дослідницького, благодійного і соціального спрямування тощо.

Участь у правоохоронній діяльності держави, яка забезпечується шляхом:

- реалізації права складати протоколи про адміністративні правопорушення;
- участі інститутів громадянського суспільства у діяльності органів внутрішніх справ із забезпечення охорони громадського порядку;
- реалізації права вживати спільно з працівниками міліції заходів до припинення адміністративних правопорушень і злочинів;
- участі інститутів громадянського суспільства з органами Державної прикордонної служби України в охороні державного кордону.

Серед основоположних принципів взаємовідносин держави й особи, які отримали конституційне визнання, відповідальність держави перед особистістю займає особливе місце. З одного боку, це одна з найважливіших характеристик, одна з ознак правової держави. З другого боку, відповідальність держави перед особистістю є державно-правовим втіленням вимог свободи і справедливості в реальній соціальній дійсності, належить до засадничих характеристик самого громадянського суспільства, є основою його нормального функціонування в режимі демократії, свободи і соціальної справедливості [3, с. 97].

У нашій державі за роки незалежності частково сформована державна політика у сфері сприяння розвитку громадянського суспільства і взаємодії влади та громадянського суспільства, забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів виконавчої влади, для реалізації якої створено відповідну нормативно-правову базу. Забезпечення відкритості та прозорості державної

політики є одним із пріоритетних завдань кожного органу виконавчої влади, для реалізації якого державні інституції повинні, зокрема, проводити консультації з громадськістю, здійснювати взаємодію з консультативно-дорадчими органами – громадськими радами, сприяти проведенню громадської експертизи своєї діяльності тощо [4, с. 21].

З погляду конституційного права, найбільший інтерес викликає саме політико-правовий аспект права громадян на об'єднання, що зумовлено специфікою предмета конституційно-правового регулювання.

У статті 1 Закону України “Про громадські об'єднання” під громадським об'єднанням розуміють добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Своєю чергою, такі об'єднання утворюються як громадська організація або громадська спілка.

Громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи.

Відповідно до статті 6 Закону України “Про громадські об'єднання”, громадські об'єднання мають право реалізовувати свою мету (цілі) шляхом укладення між собою на добровільних засадах угод про співробітництво та/або взаємодопомогу, утворення відповідно до цього Закону громадських спілок, а також іншим способом, не забороненим законом [5].

Діяльність громадського об'єднання чи благодійної організації в Україні до і після початку повномасштабної війни загалом досить високо оцінюється представниками громадського сектору. Загалом 81,6 % оцінили діяльність громадського об'єднання чи благодійної організації задовільно / цілком задовільно до початку вторгнення (24.02.2022), а після вторгнення цей показник сягає 90,1 % (спостерігається зростання позитивних оцінок).

Громадські об'єднання/благодійні організації переконані, що громадянським суспільством здійснювався вплив на загальний стан справ в Україні на момент повномасштабного вторгнення. Зокрема переважають середні оцінки, але 37,7 % вказують на сильний / дуже сильний вплив, 20,1 % – на слабкий або його відсутність.

Оцінюючи вплив власного громадського об'єднання чи благодійної організації, 40,3–41,4 % вважають, що цілком або скоріше можуть впливати на загальні справи в країні, проте 59,7–58,6 % вважають власний вплив незначним або взагалі відсутнім.

На думку представників тривало діючих і новостворених громадського об'єднання чи благодійної організації громадянська активність відіграє суттєву роль в українському суспільстві в часи війни: 97,1 % вважають, що це сприяє консолідації суспільства та стимулює віру у перемогу; 96,7 % створює відчуття підтримки для ЗСУ; 96,2 % – відчуття згуртованості, незламності та рішучості українського народу; 93,8 % – відчуття піклування для постраждалих від війни та вразливих категорій громадян. До того ж 96,0 % вважають, що успішність волонтерського руху втілює надію на краще майбутнє.

Кількість згадок благодійних фондів, благодійних організацій, громадських організацій, волонтерських організацій в українському медіапросторі зростає з лютого 2022 року по листопад майже в 10 разів: від 9 398 згадок в лютому до 97 940 в листопаді.

Теми повідомлень про діяльність благодійних та громадських організацій було категоризовано на дві великі групи: військова та гуманітарна допомога. Частота появи двох видів повідомлень була майже однаковою, з невеликою перевагою військової компоненти: з лютого по листопад 2022 року було зафіксовано 234 755 публікацій на військову тематику, та 222 742 публікації на гуманітарну.

Лідерами за кількістю згадок в медіапросторі є БФ “Повернись живим”, UNITED 24, ГО “Справа громад”, БФ Сергія Притули, БФ Фонд Порошенка, БО “Карітас”.

З початку повномасштабної війни лише на рахунки НБУ та у три найбільші фонди (United24, Повернись живим та фонд Притули) українці й іноземці задонатили понад 33,96 млрд грн (майже 1 млрд. доларів) [6].

До складників громадянського суспільства належать будь-які громадські об'єднання, інституції та формування, які тим чи іншим способом сприяють розвитку громадянської свідомості та залученню громадян до суспільного життя. Громадянське суспільство є сферою медіації між особою, громадськістю та державою, тому насамперед визначається наявністю механізмів, каналів їх ефективної взаємодії. Виходячи з цього, засоби масової інформації є одним з важливих інститутів громадянського суспільства, який репрезентує суспільну думку та впливає на її формування.

Засоби масової інформації виступають одночасно і каналом вираження думки громадянського суспільства, засобом її формування та інструментом контролю громадськості за владою. Тому право на інформацію, доступ до неї та забезпечення свободи слова мають важливе значення не тільки для тих чи інших осіб, а й для громадянського суспільства [7, с. 111].

ЗМІ відводиться провідна роль у механізмі реалізації права на інформацію. Зауважимо, що право на інформацію є однією з базових свобод демократичної правової держави. Право на інформацію – конституційне право кожного громадянина України вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово чи іншим способом на власний вибір (ст. 34 Конституції України) [8].

Сутність і специфіка ЗМІ розкривається через їх функції. Визначити функції ЗМІ означає розкрити роль, яку відіграють ЗМІ як елемент соціальної системи. На наше переконання, класифікація функцій ЗМІ з урахуванням їх взаємодії з іншими інститутами громадянського суспільства та публічною владою може мати такий вигляд: 1) інформаційна; 2) інноваційна; 3) формування і артикуляція громадської думки; 4) контроль і критика; 5) політична соціалізація особи; 6) піднесення політичної та громадянської культури; 7) мобілізаційна.

Сучасне суспільне інформаційне життя представляє досить динамічний процес масової комунікації, що є різновидом соціальної комунікації. Будь-яка політика, зокрема державна політика, полягає в інформації як сукупності знань, що дозволяє приймати відповідальні і часом доленосні рішення задля стратегії розвитку сучасної держави й загалом сучасного суспільства [9, с. 5].

Засоби масової інформації у суспільстві виступають як найважливіший інститут управління великими масами. До сучасних засобів відносять: періодичне друковане видання (газета, журнал), радіоканали, телеканали, відеопрограма; кінохронікальна програма, а також мережне видання. ЗМІ виступають невід'ємною складовою частиною механізму функціонування демократії, її ціннісних і нормативних засад. Саме ЗМІ можуть допомогти індивіду вийти за межі його безпосереднього життєвого досвіду і долучитися до політичної діяльності.

Війна спричинила появу в медійному просторі ситуацій та юридичних дилем, які досі були не актуальними. Зокрема, не вся інформація може бути вільно запитана та використана. Адже є й інформація з обмеженим доступом – таємна, конфіденційна, службова. В час дії воєнного стану особливо важливо дотримуватись “букви закону” і не публікувати тих даних, які можуть прямо чи опосередковано зашкодити безпеці держави та її громадян.

Правила роботи журналістів та журналісток затверджені 3 березня 2022 року Головнокомандувачем ЗСУ Валерієм Залужним і стосуються періоду воєнного стану в Україні. Він видав Наказ № 73, який регулює порядок акредитації представників ЗМІ під час воєнного стану, визначає перелік інформації, яку не можна розголошувати, встановлює порядок роботи журналістів в зоні ведення бойових дій.

Також, коли Росія напала, частина українських телеканалів відразу почали працювати в режимі інформаційного марафону, інші якийсь час показували свій звичний контент. 24 лютого Національна рада з питань телебачення і радіомовлення вирішила дозволити мовникам на час дії

воєнного стану відступити від своїх програмних концепцій. А 25 лютого, у другий день великої війни, Міністерство культури та інформаційної політики заявило про початок роботи в режимі спільного марафону за участі каналів “1+1”, СТБ/ICTV, “Інтер” і “Рада”. 26 лютого до виробництва марафону долучились “Україна”/“Україна 24” і Суспільне. Із часом марафон частково чи повністю почали транслювати майже всі українські телеканали.

5 канал, Прямий і “Еспресо” в перші дні не транслювали спільний ефір, а продовжили власне мовлення в режимі інформаційного марафону, але незабаром почали робити вставки і з марафону. Ці канали можна умовно назвати опозиційними. Зараз 5 канал, Прямий та “Еспресо” не транслюються в цифровому ефірі.

Отже, новітні комунікативні технології також можуть відігравати подвійну роль – слугувати могутнім засобом розширення творчих можливостей людини, радикально сприяти розвиткові процесів глобальної демократизації, і водночас бути джерелом негативних тенденцій, зокрема маніпулювання громадською думкою, якщо втрачається контроль суспільства над інформаційною владою [10, с. 4]. Тобто ЗМІ можуть як стабілізувати суспільне життя, так і відігравати негативну роль у цьому процесі, а саме сприяти порушенню стабілізації життєдіяльності суспільства.

Досвід історії показує, що діяльність ЗМІ полягає у тому, як інформувати людей, розвивати у них почуття власної гідності, прагнення до свободи і соціальної справедливості, сприяти і допомагати їх компетентній участі в політиці, збагачувати особистість, так і дезінформувати та залякувати населення, сіяти недовіру і страх. Найбільша небезпека як для громадян, так і для функціонування демократії – використання ЗМІ з метою політичного маніпулювання. Це приховане маніпулювання політичною свідомістю, що впливає на поведінку людей, щоб примусити їх діяти (або не діяти) всупереч своїм інтересам. Без відповідної боротьби з цим явищем можна звести нанівець усі проголошені державою демократичні принципи.

Тому вся інформація, яка доводиться до відома населення, повинна бути достовірною та актуальною, об’єктивною. Споживачам інформації необхідно гарантувати можливість отримання інформації з різних джерел, аби вони могли робити адекватні висновки й чинити відповідні дії [9, с. 5].

Висновки. Розвиток громадянського суспільства в Україні є складним та багатограним процесом, який потребує взаємодії різних структур та суб’єктів суспільства, у тому числі держави, громадських організацій та громадян. Цей процес потребує постійної підтримки та розвитку, щоб забезпечити зростання громадської активності і підвищення рівня демократії та свободи в країні.

Особливо актуальною сьогодні є взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами державної влади, коли в нас йде війна з росією як на фронті, так і в інформаційному полі. Інформаційна війна також є дуже небезпечною, тому нині основним завданням ЗМІ є донесення до громадян правдивої інформації, адже можемо спостерігати дуже активне поширення ворогом фейків, що негативно впливає на ситуацію в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зарічний О. А. Взаємодія держави та громадянського суспільства через інститути участі громадян в управлінні державними справами. *Європейські перспективи*. 2015. № 1. С. 48–51.
2. Ладиченко В. Проблеми взаємодії держави і громадянського суспільства. *Публічне право*. 2016. № 4 (24). С. 18–25.
3. Лютюк О. С. Особливості механізму конституційно-правового регулювання громадянського суспільства. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2013. № 1(13). С. 92–101.
4. Мельник Н. В. Взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами державної влади. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 3. С. 17– 25.

5. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2013, № 1, ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 29.03.2023 р.).
6. Громадянське суспільство в умовах війни: Звіт за результатами дослідження. м. Київ, грудень 2022 – січень 2023. URL: <http://surl.li/fhfqf> (дата звернення: 29.03.2023 р.).
7. Ковальчук В. Б., Ішук С. І. Громадянське суспільство та державна влада в процесі демократичної легітимації: теоретико-правові аспекти: Монографія / В. Б. Ковальчук, С. І. Ішук. Острого, 2013. 215 с.
8. Антошина І. В. Роль засобів масової інформації у функціонуванні інформаційної влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2022. № 57. С. 4–7.
9. Ліпкан В. А. Систематизація інформаційного законодавства України : монографія / за заг. ред. В. А. Ліпкана. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2012. 304 с.

REFERENCES

1. Zarichnyi O. A. (2015). *Vzaiemodiia derzhavy ta hromadianskoho suspilstva cherez instytuty uchasti hromadian v upravlinni derzhavnymy spravamy*. [Interaction of the state and civil society through institutions of citizen participation in the management of state affairs]. *Yevropeiski perspektyvy*. No. 1. P. 48–51 [in Ukrainian].
2. Ladychenko V. (2016). *Problemy vzaiemodii derzhavy i hromadianskoho suspilstva*. [Problems of interaction between the state and civil society]. *Publichne pravo*. No. 4 (24). P. 18–25 [in Ukrainian].
3. Lotiuk O. S. (2013). *Osoblyvosti mekhanizmu konstytutsiino-pravovoho rehuliuвання hromadianskoho suspilstva*. [Peculiarities of the mechanism of constitutional and legal regulation of civil society]. *Visnyk Vysshchoi rady yustytzii*. No. 1(13). P. 92–101 [in Ukrainian].
4. Melnyk N. V. (2015). *Vzaiemodiia instytutiv hromadianskoho suspilstva z orhanamy derzhavnoi vlady*. [Interaction of civil society institutions with state authorities]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*. No. 3. P. 17–25 [in Ukrainian].
5. *Pro hromadski obiednannia: Zakon Ukrainy vid 22.03.2012*. No. 4572-VI. [On public associations: Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2013, No. 1, st. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (data zvernennia: 29.03.2023 r.). [in Ukrainian].
6. *Hromadianske suspilstvo v umovakh viiny*: Zvit za rezultatamy doslidzhennia. m. Kyiv, hruden 2022 – sichen 2023. [Civil society in the conditions of war: a research report]. URL: <http://surl.li/fhfqf> (data zvernennia: 29.03.2023 r.). [in Ukrainian].
7. Kovalchuk V. B., Ishchuk S. I. (2013). *Hromadianske suspilstvo ta derzhavna vlada v protsesi demokratychnoi lehitymatsii: teoretyko-pravovi aspekty* [Civil society and state power in the process of democratic legitimation: theoretical and legal aspects] : Monohrafiia / V. B. Kovalchuk, S. I. Ishchuk. Ostroh. 215 p. [in Ukrainian].
8. Antoshyna I. V. (2022). *Rol zasobiv masovoi informatsii u funktsionuvanni informatsiinoi vlady*. [The role of mass media in the functioning of information power]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnogo humanitarnoho universytetu*. Ser.: Yurysprudentsiia. No. 57. P. 4–7 [in Ukrainian].
9. Lipkan V. A. (2012). *Systematyzatsiia informatsiinoho zakonodavstva Ukrainy* [Systematization of information legislation of Ukraine] : monohrafiia / za zah. red. V. A. Lipkana. K. : FOP O. S. Lipkan. 304 p. [in Ukrainian].

Дата надходження: 03.04.2023 р.

Olena Romtsiv

Lviv Polytechnic National University,
Associate Professor of the Department
of Theory of Law and Constitutionalism
Educational and Scientific Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Candidate of Law, Associate Professor
olena.i.romtsiv@lpnu.ua
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3776-7120>

Yuliia Rudnytska

Lviv Polytechnic National University,
student of the second (master's) level of higher education
of specialty 081 "Law"
Institute of Jurisprudence, Psychology and Innovative Education
yuliia.rudnytska.mpypr.2022@lpnu.ua

INTERACTION BETWEEN CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS AND GOVERNMENT BODIES

The importance of effective interaction of public society institutions with state authorities is analyzed, because civil society institutions ensure the provision of high-quality and cost-effective social services, the organization of private individuals and legal entities under private law to independently satisfy their interests without additional financial or administrative costs from the state; spread of charity and provision of targeted and operational charitable assistance; participation in decision-making and thus ensuring greater effectiveness of decisions taking into account the interests of various social groups.

It has been established that today this interaction is actively taking place in several legal forms, namely: the participation of civil society institutions in the rule-making activity of the state; participation of civil society institutions in law enforcement activities of the state; participation of civil society institutions in law enforcement activities of the state.

The political and legal aspect of the right of citizens to association is defined, which is determined by the specificity of the subject of constitutional and legal regulation. It has been investigated that the activity of a public association or charitable organization in Ukraine before and after the start of a full-scale war is generally quite highly evaluated by representatives of the public sector.

The role of the mass media, acting simultaneously as a channel for expressing the opinion of civil society, as a means of its formation, and as a tool for public control over power, is characterized. It was found that the essence and specificity of mass media is revealed through their functions. Determining the functions of the media means revealing the role played by the media as an element of the social system.

The war caused the appearance in the media space of situations and legal dilemmas that were not relevant until now. In particular, not all information can be freely requested and used. After all, there is also information with limited access – secret, confidential, official. During martial law, it is especially important to follow the “letter of the law” and not to publish data that could directly or indirectly harm the security of the state and its citizens.

Keywords: civil society; mass media; power; public authorities; constitutional state; public associations; charitable organizations.